

ΣΕΞ, ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Ύφηγητοῦ ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΑΝΕΖΗ

Μαιευτήρος - Γυναικολόγου

Ἡ παγκόσμια διακήρυξη γιὰ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ καταστατικὸς χάρτης τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν διακηρύσσουν τὴν πίστη τους γιὰ τὴν ἀξιοπρέπεια καὶ τὴν ἀξία τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὰ ἴσα δικαιώματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

Οἱ περισσότερες πρόσφατες διακηρύξεις, προβάλλουν αὐτὴ τὴν ἰσότητα σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τοῦ νόμου, τῆς πολιτικῆς ζωῆς, τῆς ἐργασίας, τῆς μορφώσεως, τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογένειας.

«Σπάστε τὶς παλιὲς χιλιόχρονες ἀλυσίδες.

Οἱ γυναῖκες τοῦ κόσμου μποροῦν νὰ βαστάξουν τὸν μισὸ οὐρανό».

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια, σὲ χιλιάδες πανῶ, ποὺ πλημμύρισαν τοὺς δρόμους, τὰ χωριά καὶ τὶς πόλεις, σὲ πολλὲς χώρες, ξεκίνησε τὸ ἔτος τῆς γυναίκας τὸ 1975. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι, ἡ ἐπανάσταση στὴν ἀλλαγὴ τῶν συνθηκῶν ζωῆς τῆς γυναίκας εἶναι πιὰ πραγματικότερη. Τὸ ἔτος τῆς γυναίκας, αὐτὲς τὶς ἐπίσημες διακηρύξεις ἤλθε νὰ τὶς καλύψῃ κατὰ τὸν καλύτερο τρόπο.

Ἔτος γυναίκας. Γυναικεῖο ἀπελευθερωτικὸ κίνημα. Ἰσότητα εὐκαιριῶν ἐργασίας καὶ ἀμοιβῶν γιὰ ἴση προσφερομένη ἐργασία, Ἰσότητα στὶς εὐκαιρίες μορφώ-

σεως σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα μορφώσεως. Νὰ πέσουν τὰ ἀνδρικὰ κάστρα γιὰ ὠρισμένα ἐπαγγέλματα. Νομιμοποίηση τῶν ἐκτρώσεων. Σεξουαλικὴ ἐπανάσταση. Νὰ πάψῃ ἡ σεξουαλικὴ καταπίεση ἀπὸ τὸν ἄνδρα. Κάτω ὁ θεσμὸς τῆς προίκας. Νὰ κάψουμε καὶ τὰ σουτιέν. Ζήτω τὸ UNISEX.

Ἔλα καλὰ καὶ ἄγρια. Συνθήματα! Ἄλλὰ, αὐτὲς τὶς ριζοσπαστικὲς καὶ ἐξτρεμιστικὲς θέσεις ἀπὸ πολλοὺς πρωτεργάτες τοῦ γυναικεῖου κινήματος, γιὰ τὴν ἀλλαγὴ στὴν σεξουαλικὴ συμπεριφορὰ τῆς γυναίκας, γιὰ τὴν κατάργηση τῶν θεσμῶν τῆς οἰκογένειας ἢ ἀκόμη γιὰ τὸν ἀνδρικό ἱπποτισμὸ ὅτι δῆθεν ἀποτελεῖ παγίδα γιὰ τὴν καταπίεση τῆς γυναίκας, τί τὶς θέλουμε;

Θὰ πρέπει ἴσως νὰ τονίσω ὅτι εἶμαι δηλωμένος φεμινιστής. Ἐπομένως πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ ποὺ θὰ σᾶς πῶ θὰ παρακαλέσω νὰ μὴ παρερμηνευθοῦν. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ συνθήματα γιὰ τὴν βελτίωση τῆς ζωῆς τῆς γυναίκας ἔχουν κοινὸ τόπο. Εἶναι ἀποδεκτὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ἄντρες καὶ ἀπὸ τὶς γυναῖκες, ἐφ' ὅσον οἱ ἄνθρωποι εἶναι πολιτισμένοι. Ἐκεῖ, ὅμως, ποὺ θὰ διαφωνήσω —καὶ τὸ περίεργο εἶναι ὅτι διαφωνοῦν καὶ οἱ περισσότερες γυναῖκες— εἶναι οἱ ἐξτρεμιστικὲς θέσεις στὶς ἀλλαγές ποὺ ζητοῦν νὰ γίνουν στὸν σεξουαλικὸ ρόλο τῶν δύο φύλων καὶ

στην κατάργηση τῆς δομῆς ἢ τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογένειας.

Πάντα εἶχα μία ἀπορία. Τὸ γυναικεῖο ἀπελευθερωτικὸ κίνημα ἔχει ἀσφαλῶς ἀποσπάσει τὴν προσοχὴ ὅλου τοῦ κόσμου. Τὸ ἐρώτημα εἶναι ἐάν, ἄραγε, ἔχει ἀποσπάσει καὶ τὶς συμπάθειες ὄλων τῶν γυναικῶν. Ἐάν ναί, ποίων γυναικῶν, πόσο βαθειὰ καὶ γιὰ πόσο χρόνο; Πολλὲς ἀπὸ αὐτὲς τὶς θέσεις, θέτουν καὶ μία ὑποψία ποὺ δὲν εἶναι μόνο δική μου. Μήπως ἐδῶ, ἔχουμε ἓνα ἀκόμη δείγμα τῆς κοινωνιολογικῆς ψυχαγωγίας ποὺ συχνὰ ἐφευρίσκεται καὶ μετὰ καταναλίσκει μὲ δίψα ἢ ψευτοδιανοουμενίστικη τάξη τῶν ἀργόσχολων γιὰ νὰ σκοτώσῃ τὴν ἀνία τῆς; Ἡ μήπως, ἄραγε, ἀντιπροσωπεύει κάτι ποὺ πραγματικὰ θὰ ἀλλάξῃ τὴν ζωὴ μας; Ἡ οὐσία εἶναι ὅτι δὲν ξέρουμε. Δὲν μπορούμε νὰ ξέρουμε, διότι δυστυχῶς οἱ πληροφορίες εἶναι ἐλλειπέστατες. Οἱ μελέτες σὲ ἔκταση καὶ βάθος λείπουν τελείως. Νομίζω καὶ μπορεῖ νὰ κάνω λάθος, ὅτι στὸν μέσο πολίτῃ ὀρισμένοι σκοποὶ τοῦ κινήματος εἶναι τόσο μακρυνοί, ὅσο μακρυνοὶ εἶναι οἱ περίπατοι: στὸ φεγγάρι!

Ξέχωρα ἀπὸ τὴν σύγκριση ἰδεῶν, σκοπῶν καὶ συνθημάτων, ἡ πραγματικὴ ἐνημέρωση λείπει. Μεταξὺ τῶν χωρῶν ποὺ δὲν ὑπάρχει σωστὴ ἐνημέρωση, δυστυχῶς εἶναι καὶ ἡ Ἑλλάς. Καὶ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο θὰ ἤθελα νὰ τονίσω τὴ μεγάλη προσφορὰ τῆς ΧΕΝ μὲ τὴν πρωτοβουλία ποὺ εἶχε νὰ ὀργανώσῃ τοὺς ἐπιμορφωτικοὺς κύκλους γιὰ τὴν θέση τῆς γυναίκας στὴν κοινωνία. Νομίζω ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ συνεχισθοῦν σὲ διαφορετικὴ βάση, δηλαδὴ πιὸ πραγματιστικὴ καὶ σὲ μεγαλύτερη ἔκταση, μὲ χειροπιαστὲς πλέον κρίσεις καὶ στατιστικὰ στοιχεῖα.

Οἱ ὁπαδοὶ τοῦ γυναικεῖου κινήματος δὲν θέλουν νὰ ἀκούσουν τίποτα γιὰ τὶς διαφορὲς ποὺ ὑπάρχουν ἀνάμεσα στὰ θηλυκὰ καὶ στὰ ἀρσενικὰ μωρά. Δὲν θέλουν νὰ ἀκούσουν τίποτα γιὰ τὶς διαφορὲς σεξουαλικῆς συμπεριφορᾶς ποὺ ὑπάρχουν ἀνάμεσα στὸν ἄνδρα καὶ στὴν γυναίκα ἢ, ἀκό-

μη, γιὰ τὶς ὁμοιότητες στὶς σεξουαλικὲς συνήθειες τοῦ κόσμου, ἀνεξάρτητα μὲ τὸ κοινωνικὸ, μορφωτικὸ, πολιτικὸ ἢ ἐκπολιτιστικὸ ἐπίπεδο. Πιστεύουν ὅτι ὅλες οἱ χαρακτηριστικὲς ιδιότητες τοῦ ἀνθρώπου, ἀπορρέουν ἀπὸ τὴν κοινωνία. Ξεχνοῦν ὀρισμένα ἀνατομικὰ, φυσιολογικὰ ἢ βιολογικὰ χαρακτηριστικὰ καὶ θὰ ἤθελαν νὰ τὰ ἴδουν ἐξαφανιζόμενα μὲ τὴν θέληση. Λὲς καὶ εἶναι ποτὲ δυνατόν, ἢ θέληση νὰ γίνῃ τόσο δυνατὴ ποὺ νὰ καταργήσῃ τὸ «δεδομένο», εἴτε εἶναι βιολογικὸ, εἴτε εἶναι ἀνατομικὸ. Ὅλα, ὅμως, φαίνεται ὅτι ξεκινοῦν ἀπὸ ὀρισμένες φιλοσοφικὲς θεωρίες καὶ ιδιαίτερα θὰ ἀναφέρω τοῦ Ἀμερικανοῦ Τζῶν Λόκ ποὺ πολλὲς ἀπὸ ἐσᾶς ἴσως ξέρετε. Εἶχε ἐκφράσει τὴν θεωρία ὅτι ὁ ἄνθρωπος γεννιέται σὰν ἓνας ἄδειος ὄργανισμός, ἐλεύθερος ἀπὸ κάθε καθοριστικὴ διάθεση ποὺ μπορεῖ συνεχῶς νὰ διαπλάσσεται καὶ νὰ τελειοποιήτῃ στὸ ἄπειρο μὲ τὴν κοινωνικὴ ἐπέμβαση. Αὐτὸ μπορεῖ ἴσως νὰ βοήθησε ὀρισμένες χώρες καὶ ιδιαίτερα τὴν Ἀμερικὴ νὰ ἀναπτύξουν πολλὲς ἀπὸ τὶς ἀτομικὲς ἐλευθερίες, ἀλλά, συγχρόνως, ἐδημιούργησε καὶ παγίδες. Γιατὶ ἡ φιλοσοφία τοῦ Τζῶν Λόκ ἀντιπαθεῖ φοβερὰ τὴν ἀνισότητα. Ἀκόμη καὶ αὐτὴν ποὺ προέρχεται ἀπὸ ἐλεύθερη ἐκλογή μέσα στὴν δομὴ τῆς κοινωνίας. Δηλαδή, οὔτε λίγο οὔτε πολὺ, οἱ ὁπαδοὶ του, μὲ τὶς σκέψεις αὐτὲς, ὀδηγοῦνται σιγὰ - σιγὰ στὸν ὀλοκληρωτισμό. Διότι, γιὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἰδανικὴ κοινωνικὴ ἰσότητα, προσπαθοῦν νὰ καθυποτάξουν τὴν σκέψη, τὶς συνήθειες, τὸ τυχαῖο, δηλαδὴ τὰ ἀτομικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀνθρώπου.

Στὸ σέξ, οἱ φεμινίστριες ἀρνοῦνται τὸ εἶδος τῆς ἡδονῆς ποὺ τοὺς ἐπιβάλλουν οἱ ἄνδρες. Μιὰ μάλιστα φεμινίστρια, λέει ὅτι «ἀπολαμβάνοντας τὴν ἡδονὴ ὅπως βολεύει τὸν ἄνδρα, ἡ γυναίκα χάνει τὸν ἑαυτὸ της σὰν αὐτόνομο ἄτομο».

Μπορεῖ νὰ εἶναι σωστό, ἀλλὰ γιὰ ἓνα ὀρισμένο ποσοστὸ γυναικῶν. Διερωτήθηκαν, ὅμως, σὲ πόσες συμβαίνει; Καὶ, ἂν

συμβαίνει, γιατί συμβαίνει; Πόσες γυναίκες ξέρουν τὸ σῶμα τους; Τὴν λειτουργία του; Πόσες γυναίκες ξέρουν τί θὰ πῆ σεξουαλικὴ συμπεριφορά; Πόσες ξέρουν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἠθικὸ καὶ ἀνῆθικὸ σέξ; Ἡ πόσες γυναίκες, ἀκόμη καὶ στὸν καιρὸ μας, ἔχουν ἐγκαταλείψει τὰ ἠθικὰ ταμποῦ τῆς Βικτωριανῆς ἐποχῆς; Βέβαια, ἄλλα τόσα θὰ μπορούσε νὰ πῆ κανεὶς καὶ γιὰ τοὺς ἄνδρες. Δηλαδή, πότε ἐπιτέλους θὰ ἐγκαταλείψῃ ὁ ἄνδρας τὴν μανία νὰ χρησιμοποιεῖ τὴν γυναίκα σὰν ἀντικείμενο γιὰ ὅλα του τὰ γούστα; Ὅποια καὶ νὰ εἶναι αὐτά; Αὐτὸ μοῦ θυμίζει κάτι ποῦ εἶπε πάρα πολὺ σωστὰ ἡ Françoise Giroud, ἡ Γαλλίδα ὑπουργὸς γιὰ τὶς γυναικείες ὑποθέσεις, ὅταν ρωτήθηκε ποῖοι εἶναι οἱ κύριοι στόχοι τῶν προσπαθειῶν τῆς. Εἶπε ἐπὶ λέξει : «Ἐκεῖνο ποῦ θέλω εἶναι νὰ κάνω τὶς γυναίκες ὁρατὰ πλάσματα. Πιστεύω ὅτι ὁ κόσμος τὶς βλέπει σὰν ἀντικείμενα ποῦ θὰ ἤθελε νὰ χρησιμοποιήσῃ. Ὁ καθένας βλέπει τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς γυναίκας ποῦ μπορεῖ ἢ ποῦ ἐπιθυμεῖ νὰ χρησιμοποιήσει. Ἄν τοῦ ἀρέσουν τὰ πόδια βλέπει τὰ πόδια τῆς. Ἐὰν ἡ γυναίκα δὲν εἶναι πιὰ νέα, ἢ, ἀκόμα χειρότερα, δὲν εἶναι ὠραία, κανένας δὲν τὴν βλέπει, κανένας δὲν ἐνδιαφέρεται. Γι' αὐτὸ θέλω νὰ κάνω τὶς γυναίκες πλάσματα ὁρατὰ γιὰ ὅτιδήποτε εἶναι αὐτές. Νέες, γρηές, ἄσχημες, ὠραίες».

Νομίζω ὅτι μὲ λίγα λόγια ἔδωσε μιὰ πάρα πολὺ γλαφυρὴ εἰκόνα. Αὐτὸ ἀκριβῶς θὰ πρέπει νὰ κατανοήσῃ ὁ ἄνδρας, ὅτι ἡ γυναίκα δὲν εἶναι ἀντικείμενο.

Ἐκτὸς ἀπὸ γενικότητες ποῦ σᾶς εἶπα, θὰ ἀναφέρω ὠρισμένα συγκεκριμένα στοιχεῖα, γιὰ νὰ καταλάβετε πόσο αὐτὴ ἡ συνθηματολογία μπορεῖ νὰ ἐπηρεάσῃ τὶς γυναίκες τοῦ κόσμου. Στὴν χώρα τῶν στατιστικῶν, στὴν Ἀμερικὴ, ἔγινε πρόσφατα, τὸ 1974, μία μελέτη, μὲ εἰδικὸ ἐρωτηματολόγιο. Ρώτησαν κοπέλλες μεταξὺ 15 καὶ 19 ἐτῶν ἐὰν εἶχαν προγαμιαῖες σχέσεις. Ἀπεδείχθη ὅτι ἕνα 30ο) ἀπὸ τὶς κοπέλλες ποῦ ρωτήθηκαν, μεταξὺ 15 καὶ 19 ἐτῶν, ὅτι εἶχαν προγαμιαῖες σχέσεις. Αὐ-

τὸ ἔγινε στὴν περιοχὴ τῆς Νέας Ὑόρκης. Ἴσως σᾶς φαίνεται μικρὸ τὸ ποσοστὸ. Κι' ἐμένα μοῦ φάνηκε μικρὸ, διότι ὅλοι συνηθίζουμε νὰ υπερβάλλουμε ὅτι στὸν καιρὸ μας καὶ ἰδιαίτερα στὴν Ἀμερικὴ εἶναι δυνατὸν μόνο 30ο)ο νὰ ἔχουν προγαμιαῖες σχέσεις. Βέβαια, πρέπει νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἐὰν ἡ κοπέλλα φθάσει στὰ 20 τότε μπορεῖ τὸ 30ο)ο νὰ γίνῃ 40ο)ο ἢ 50ο)ο. Στὰ 22, νὰ γίνῃ 80ο)ο. Ἐπομένως ἔχει σημασία ἡ ἡλικία τῆς κοπέλλας. Ἀπὸ αὐτὲς ποῦ παντρεύτηκαν μεταξὺ 15 καὶ 19 ἐτῶν, ἕνα 58ο)ο εἶπαν ὅτι εἶχαν πλήρη σεξουαλικὴ ζωὴ, πρὶν ἀπὸ τὸν γάμο. Ἀπὸ τὰ κορίτσια μὲ προγαμιαῖες σεξουαλικὲς σχέσεις, ἕνα 30ο)ο ἔμειναν ἔγκυες. Τὸ πιὸ ἐνδιαφέρον ὅμως εἶναι ὅτι οἱ κοπέλλες ποῦ ἔμειναν ἔγκυες ρωτήθηκαν γιὰ τὴν ἔμειναν ἔγκυες. Δὲν εἶχαν γνώσεις ὅτι ὑπάρχουν μέσα νὰ προφυλαχθοῦν; Δὲν ἤθελαν νὰ προφυλαχθοῦν; Ξέρετε ποιά ἦταν ἡ ἀπάντησις; Τὸ 64ο)ο ἀπὸ τὶς κοπέλλες ἀπάντησε: «Δὲν μὲ νοιάζει». Αὐτὸ μᾶς ἀποκαλύπτει κάτι πάρα πολὺ σημαντικό. Δηλαδή, σὲ μιὰ χώρα σὰν τὴν Ἀμερικὴ, ποῦ ὑπάρχει σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγησις στὰ σχολεῖα, στὰ Κολλέγια, ὅπου ὑπάρχουν οἱ πληροφορίες ἀπὸ τὴν πολιτεία, ἀπὸ τὸ κράτος ἀλλὰ καὶ τὰ μέσα γιὰ νὰ προφυλαχθοῦν, δηλαδὴ χορηγοῦνται ἐλεύθερα καὶ δωρεὰν τὰ ἀντισυλληπτικά, ἡ ἀπάντησις γιὰ ἕνα τόσο σοβαρὸ γεγονὸς τῆς ζωῆς τους εἶναι «δὲν μὲ νοιάζει». Δηλαδή, σὰν κίνητρο εἶχαν μόνο τὸ σέξ, μόνο τὴν ἡδονή, χωρὶς σὰν ὑπεύθυνα ἄτομα νὰ σκεφθοῦν καὶ τὶς συνέπειές του.

Σᾶς εἶπα ὅλα τὰ ἄσχημα. Εὐτυχῶς, ὅμως, ὁ «φενισμὸς» ἀλλάζει πρόσωπο. Βγαίνει ἀπὸ τὴν ἀπομόνωση, ἐγκαταλείπει τὴν γραφειοκρατία, μπαίνει στὰ πανεπιστήμια, μπαίνει στὰ συνδικάτα. Βεβαίως ἐξακολουθεῖ νὰ διαπράττει σφάλματα καὶ εἶναι φυσικὸ αὐτό. Δὲν ἔχει ἐγκαταλήψῃ ἀκόμη, τὴν ὀργή του. Ἀλλὰ, παραμένει τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἐξτρεμιστικὲς θέσεις ἐγκαταλείπονται καὶ ἀντικαθίστανται ἀπὸ τὴν «γλυκεῖα λογική». Ἀρχισε νὰ γίνεταί συ-

νήδειση ότι «για να γίνη ή γυναίκα όρα-
τή» όπως την θέλει ή F. Giroud, ότι «για
να σπάση τις χιλιόχρονες άλυσίδες» όπως
την θέλει το έτος της γυναίκας, πρέπει μα-
ζί με τα δικαιώματά της να συνειδητοποιή-
ση και τις υποχρεώσεις της. Μόνον όταν
άποκτήση τις γνώσεις για τα δικαιώματα
άλλα και για τις υποχρεώσεις της, τότε
«θ à μ π ο ρ é σ η ν à β α σ τ á ξ η
τ ò ν μ ι σ ò ρ ù ρ α ν ό».

Ανάμεσα σ' αυτές τις γνώσεις, την πιο
σημαντική θέση στην ζωή της γυναίκας έ-
χει ή σχέση των δικαιωμάτων της με την
γονιμότητα. Έχει αποδειχθή πλέον από
άρκετες έργασίες, που παρουσιάσθηκαν στο
παγκόσμιο συνέδριο για το έτος της γυ-
ναίκας, ότι ό πιο σημαντικός παράγων
που βρίσκεται σε άμεση σχέση θετική ή
άρνητική με τα δικαιώματα της γυναίκας,
είναι ή γονιμότητα. Θα πρέπει να δεχθού-
με ότι, οί συνθήκες ζωής των γυναικών
παίζουν τον ρόλο ρυθμιστού στην αναπα-
ραγωγική συμπεριφορά της. Το επίπεδο
και οί εύκαιριες μορφώσεως, οί εύκαιριες
έργασίας, οί συνθήκες υγείας, τα πολιτι-
κά της δικαιώματα, ή θέσις της μέσα στον
γάμο και στην οικογένεια, μπορούν και να
έπηρεάσουν άλλα και να έπηρεασθούν από
τον άριθμό των παιδιών της και από τα
μεσοδιαστήματα που θα άποκτήση τα
παιδιά της. Τότε μόνον θα άποκτήση την
δυνατότητα προσωπικής ανεξαρτησίας ό-
ταν θα άποκτήση τις γνώσεις γύρω από
την αναπαραγωγή της για να μπορέση σαν
άτομο να προγραμματίση την θέση της μέ-
σα στην κοινωνία.

Πολύάριθμες διακηρύξεις της τελευταίας
δεκαετίας τονίζουν ότι, «το μέγεθος της οί-
κογενείας πρέπει να είναι άποτέλεσμα
της ελεύθερης έκλογής και αποφάσεως του
ζεύγους. Κάθε ζευγάρι, πρέπει να άποφα-
σίζη ελεύθερα πόσα παιδιά θα έχη και πό-
τε θα τα άποκτήση. Είναι αναφαίρετο δι-
καίωμα του ζεύγους, του κάθε άτόμου, της
γυναίκας, να άποφασίζη για το σώμα της,
για το σέξ της, για την αναπαραγωγή της.
Συγχρόνως, όμως, ή κοινωνία είναι υπο-

χρεωμένη να της προσφέρει τις πληροφορί-
ες άλλα και τα μέσα για να πραγματο-
ποιήση αυτόν τον σκοπό».

Τα πράγματα σ' αυτόν τον τομέα εί-
ναι άπογοητευτικά. Παρά τις διεθνείς δια-
κηρύξεις σε πόσες χώρες υπάρχουν οί
πληροφορίες και τα μέσα; Άλλα και στίς
χώρες που υπάρχουν ώργανωμένες ύπη-
ρεσίες, στην άγρότισσα, στην έργάτρια, ό
άπόηχος μόνον φθάνει.

Έκτός, όμως, από την νομική κατοχύ-
ρωση αυτών των διακηρύξεων και ή σύγ-
χρονη ίατρική σκέψη έχει θέσει ίατρικές
ένδειξεις γι' αυτό που ονομάζουμε «οίκο-
γενειακό προγραμματισμό». Δηλαδή πώς
ή γυναίκα θα προγραμματίση τον άριθμό
και τα μεσοδιαστήματα που θα άποκτήση
τα παιδιά της.

Δέν θα σάς κουράσω με ίατρικά θέμα-
τα. Θα αναφέρω μόνον μερικές από τις
σημαντικές ίατρικές ένδειξεις του οίκογε-
νειακού προγραμματισμού.

α) Ο ΧΡΟΝΟΣ ΜΕΤΑΕΥ ΔΙΑΔΟΧΙ-
ΚΩΝ ΚΥΗΣΕΩΝ. Χωρίς έλεγχο του ζεύ-
γους τα μεσοδιαστήματα από το ένα παι-
δι στο άλλο είναι άπρόβλεπτα. Όταν μία
γυναίκα μόλις ξεγεννήση το ένα παιδι
μείνη πάλι έγκυος. Μπορείτε να φαντα-
σθείτε την σωματική και ψυχική καταπό-
νηση της ίδιας άλλα και όλόκληρης της
οικογένειας. Η άνάγκη, έπομένως, έλέγ-
χου της γονιμότητας είναι προφανής.

β) ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ
ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ. Από στατιστικά
δεδομένα, ή γυναίκα που όλόκληρώνει 25
χρόνια έγγαμου βίου, από τα 20 μέχρι τα
45 της χρόνια, μπορεί να προβλέψη χω-
ρίς έλεγχο 13,6 έγκυμοσύνες και 12 πε-
ρίπου παιδιά. Καταλαβαίνετε, σε ένα ζευ-
γάρι με ύψηλό δείκτη γονιμότητας, πόσο
σοβαρή είναι αυτή ή ένδειξις για προ-
γραμματισμό των γεννήσεων.

γ) ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΣΙΣ ΕΠΙΔΕΙΝΩΣΕ-
ΩΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΗΣ ΝΟΣΟΥ. Προσωρινή

ή μόνιμη αντισύλληψη, είναι απαραίτητη όταν υπάρχουν ώρισμένες ασθένειες της γυναίκας που, όταν συνδυασθούν και με έγκυμοσύνη, θα επιβαρύνουν ή θα θέσουν σε κίνδυνο τη ζωή της.

δ) ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΣΙΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ. Θα έχετε ακούσει για κληρονομικές ασθένειες που φέρνει από τη γέννησή του, ο άνδρας ή η γυναίκα, με κίνδυνο το παιδί που θα γεννηθεί να είναι φορέας της γενετικής νόσου, να εμφανίζει βαρεία σωματική ή νοητική βλάβη ή μετά από λίγα χρόνια να πεθάνει. Στην Ελλάδα ώρισμένες κληρονομικές παθήσεις είναι σε ύψηλη συχνότητα στον γενικό πληθυσμό, όπως π.χ. η μεσογειακή αναιμία και οι ένδειξεις για την προσπάθεια διαγνώσεως και έλεγχου της γονιμότητας είναι ακόμη μεγαλύτερες.

Λέμε για γνώσεις και ιδιαίτερα στον τομέα της αναπαραγωγής. Η αναπαραγωγή έχει δύο μεγάλα σκέλη : Τη «στειρότητα», δηλαδή την αδυναμία συλλήψεως που ή σύγχρονη επιστήμη μπορεί να βοηθήσει αποτελεσματικά, και την «γονιμότητα», δηλαδή το αποτέλεσμα της ανεξέλεγκτης γονιμότητας που, εάν πάλι δεν επέμβη ή επιστήμη με την σύγχρονη τεχνολογία των αντισυλληπτικών ή του οίκογενειακού προγραμματισμού, αποτελεί και πάλι νόσον. Αυτές τις γνώσεις και στα δύο σκέλη της αναπαραγωγής έχει υποχρέωση να μάθει κάθε γυναίκα. Είναι ή απαραίτητη επιμόρφωση, περισσότερο ήσως από τον άνδρα, που πρέπει να επιδιώξη να αποκτήσει. Της ανήκει, χωρίς αυτήν δεν θα μπορέσει να στηρίξη την θέση της στην κοινωνία!

Αφού μιλάμε για επιμόρφωση, θα πω κάτι που και σε άλλες περιπτώσεις προσπαθώ να τονίσω : ότι «όλοκληρη ή ζωή του ανθρώπου χρειάζεται συνεχή επιμόρφωση».

«Ο κύκλος ζωής» στην επιμόρφωσή του αρχίζει από την ενδομήτριο ζωή. Οί σύγχρονες έρευνες έχουν αποδείξει πόσο οί έ-

ξωτερικές επιδράσεις του περιβάλλοντος και ή ψυχολογική κατάσταση της έγκυου μπορούν να επηρεάσουν το παιδί από την έποχή που είναι ακόμη μέσα στην κοιλιά της μητέρας του. Έπομένως, ή επιμόρφωση αρχίζει από την ενδομήτριο ζωή. Η επιμόρφωση της μητέρας, με τις ευνοϊκές ή δυσμενείς επιδράσεις της στην επιμόρφωση του παιδιού, πρέπει να συνεχίζεται στην νεογνική, παιδική, προσχολική και σχολική ηλικία. Ακολουθεί ή ήθη με τα γνωστά της προβλήματα και ή σημασία του σχολείου, των γονέων, του περιβάλλοντος μέχρι σ' αυτήν την ηλικία για την ολοκλήρωση της προσωπικότητας του νέου ανθρώπου. Η προγαμιαία ηλικία, ή σεξουαλικότητα, ο γάμος, ή μητρότητα, οί συζυγικές σχέσεις. Επιμόρφωση αναγκαία για να θεμελιώσει σωστά τα χρόνια της αναπαραγωγικής ηλικίας, της δημιουργικότητας ή την έννοια του κοινωνικού ανθρώπου. Κλιμακτήριο, σταθμός στη ζωή της γυναίκας, που χωρίς την κατάλληλη επιμόρφωση οί επιπτώσεις μπορεί να είναι σοβαρότατες. Και κλείνει ο κύκλος της ζωής με μια ακόμη επιμόρφωση που αφορά τα γηρατειά. Τέτοια γεράματα θα περάσουμε όλοι όταν εκείνα που θα έχουν προετοιμάσει και προετοιμασία σημαίνει γνώση, σημαίνει επιμόρφωση.

Φοβάμαι ότι ξεμάκρυνα με την λέξη επιμόρφωση, από τα λίγα στοιχεία που ήθελα να αναφέρω για το δεύτερο σκέλος της αναπαραγωγής, που είναι «ο έλεγχος των γεννήσεων». Θα αναφερθώ σε ώρισμένες γενικές μόνον αρχές, στον σύγχρονο τεχνολογικό τομέα της αντισυλληψεως.

Το πρώτο πράγμα που θέλω να τονίσω είναι το σφάλμα που γίνεται, συνήθως, όταν μιλάμε για αντισυλληπτικά. Το μυαλό όλων μας πάει μόνο στο χάπι. Πρέπει να καταλάβουμε ότι αντισύλληψη δεν σημαίνει μόνο χάπι. Θα αναφέρω ώρισμένα ένδεικτικά στοιχεία από τον διεθνή χώρο. Ξέρετε πόσες γυναίκες σ' όλο τον κόσμο παίρνουν τα αντισυλληπτικά χάπια; Είναι ζήτημα εάν υπερβαίνουν τα πενήντα εκα-

τομύρια, όταν ξέρουμε ότι ο μισός κόσμος είναι γυναίκες. Έάν πάρουμε όλες τις μεθόδους αντισύλληψης της σύγχρονης τεχνολογίας, είναι ζήτημα εάν χρησιμοποιούνται από περισσότερες από εκατόν πενήντα εκατομμύρια γυναίκες. Τί χρησιμοποιούν έπομένως τὰ περισσότερα εκατομμύρια τών γυναικών του κόσμου; Όχι σύγχρονες μεθόδους. Τis παλαιές, ανασφαλείς με μικρή αποτελεσματικότητα. Η πιό διαδεδομένη μέθοδος, διεθνώς, είναι ή «διακεκομένη συνουσία». Ακολουθεί τὸ «άνδρικό προφυλακτικό». Αυτό, τουλάχιστον, έφόσον εφαρμόζεται σωστά έχει καλύτερη αποτελεσματικότητα. Έπονται τὰ καλούμενα «αντισυλληπτικά νοικοκυριού» που είναι έφευρήματα έπικίνδυνα για την υγεία τής γυναίκας και πολύ χαμηλής αντισυλληπτικής ασφάλειας.

Για να επανέλθω στα χάπια που τόσοσ θόρυβος γίνεται, θα τονίσω ότι ή σύγχυση που δημιουργείται όφείλεται στην έλλειψη γνώσεων. Η έπιμόρφωση όχι μόνο στις γυναίκες του κόσμου, αλλά και στο ιατρικό άκόμη κοινό είναι έλλειπστάτη. Ξέρετε πόσα είδη αντισυλληπτικού χαπιού υπάρχουν; Περισσότερα από 60 διαφορετικά είδη, με διαφορετική σύνθεση όρμονών ή μηχανισμό δράσεως ή δοσολογίας

ή άκόμη τρόπο λήσεως. Υπάρχουν και οι ένέσιμες μορφές που χρησιμοποιούνται τὰ τελευταία χρόνια.

Ξέχωρα όμως από τὰ χάπια υπάρχουν και άλλες μέθοδοι ύψηλής αποτελεσματικότητας όπως είναι τὰ «ένδομητρικά σπειράματα» που κατασκευάζονται από άδρανή πλαστική ύλη, τοποθετούνται στην μήτρα τής γυναίκας από τόν γιατρό και μπορούν να παραμείνουν χωρίς βλάβη αρκετά χρόνια. Υπάρχουν τὰ «κολπικά διαφράγματα» τὰ «τραχηλικά πάματα» που καλύπτουν τόν τράχηλο ή τὸ στόμιο τής μήτρας και πρέπει να εκπαιδευτή ή γυναίκα πώς να τὰ χρησιμοποιή μόνη της με ασφάλεια. Η «μέθοδος του ρυθμού» δηλαδή ή άποφυγή συνουσίας στις γόνιμες μέρες, άφου προηγουμένως έντοπισθούν με τήν λήψη τής θερμοκρασίας τής γυναίκας. Τὰ «χημικά σπερματοκτόνα» που τοποθετούνται στὸν κόλπο πριν από τήν συνουσία και φέρνονται στο έμπόριο σε διάφορες μορφές άλοιφής, κολπικών δισκίων πηκτής, κ. ά. Αλλά και οι μέθοδοι τής «χειρουργικής στείρωσεως» για τήν μόνιμη, συνήθως αντισύλληψη έχουν σημαντική βελτίωση τόσο στὸν άνδρα όσο και στη γυναίκα.

(Συνεχίζεται)

